

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesine Giren Öğrencilerin 2016-2017 ve 2017-2018 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Dökümü

Data of the students in Eskişehir Osmangazi University Faculty Of Medicine in years between 2016-2017 and 2017-2018

¹Begüm Fulya Tosun, ¹Berk Tezcan, ¹Elif Nur Şen, ¹Emine Aydın, ¹Gözde Özel, ¹İpek Tandoğan, ¹İsmail Onaran, ¹Oğuz Çelik, ²Onur Belgutay, ¹Recep Feyyaz Ermiş, ³Fatma Sultan Kılıç

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 3. Sınıf Öğrencisi, Eskişehir, Türkiye
²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 2. Sınıf Öğrencisi, Eskişehir, Türkiye
³Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

Özet: Öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihleri her zaman önemli olmuştur. Eskiden bu konuda bilinçsiz tercihlerin yapıldığı görülmekte idi. Ancak zaman içinde özellikle teknolojinin de katkısı ile daha bilinçli tercihlerin yapıldığı görülmektedir. Gerek internet, gerekse telefonların ve sosyal iletişim ağlarının hızlanması da bu noktada çok önemli katkı vermiştir. Üniversite ve fakülte seçimlerinde; üniversitenin saygınlığı, finansal yardım, konaklama durumu, kurumun akademik çevre özellikleri, kampüs yaşamının sosyal çevresi, üniversitenin konumu, şehir hayatı, eğitimsel beklentiler, akademik saygınlık, iş bulma olasılığı/imkânı, üniversite personeli, akran/arkadaşlar, kampüs içi konaklama, üniversite ile ilgili çıkan haberler ile ailenin yaşadığı yere mesafesi gibi sebepler üniversite seçiminde önemli bir etkiye sahiptir. Tercihlerde üniversite sınavında aldığı puanda hem üniversite hem de fakülte tercihi de en önemli kriter olmayı sürdürmektedir. Çalışmamızda ise 2016-2017 ile 2017-2018 Tıp Fakültesini kazanan öğrencilerin cinsiyet, coğrafi bölge, tercih sıralaması, kaç puanlarla kazandığı, yüzdeler dilimi, okul özellikleri, (Devlet veya özel, Fen, Anadolu, meslek liseleri gibi), okul kontenjanları ve bu kontenjan dışında alınan öğrencilerin okul ve başarı özellikleri, geldikleri iller, Tavan ve taban puanları, öğrenim durumları (Hemen mi kazanmış yoksa mezuna mı kalmış, başka bir alandan mı gelmiş vb), son yerleşen öğrencinin özellikleri, gibi öğrencilere ait bilgiler ile kayıtlı toplam öğrenci sayısı ve sınıf dağılımları, tercih eden yabancı uyruklu öğrenciler ile geldikleri ülkeler, değişim programları ile gelen ve giden öğrenci sayısı, ülke genelinde tercih eden aday sayısı ve sırası, kaçınıcı tercihlerine yerleştikleri, tercih eğilimleri, yerleşenler hangi programları tercih etti gibi dağılımlar incelenmiş, bu bilgiler ise www.yokatlas.gov.tr adresinden alınarak yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: ESOĞÜ tercih, yokatlas

Tosun BF, Tezcan B, Şen EN, Aydın E, Özel G, Tandoğan İ, Onaran İ, Çelik O, Belgutay O, Ermiş RF, Kılıç FS. 2019. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesine Giren Öğrencilerin 2016-2017 ve 2017-2018 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Dökümü, Türk Tıp Öğrencileri Araştırma Dergisi

Abstract: It has always been an important process for students to decide which university and department to study. Unconscious choices were commonly seen in the past. But as time goes by, more conscious choices are seen and this can be related to the development in technology. The contribution of faster internet, phones and social network is obvious. The most important criterion of this process is the exam score. The other criterions are; prestige of the university, financial support, accommodation, academic staff, campus life and social facilities, city life, location of the university, educational expectations, academic prestige, ease at finding a job, friends, news about the university and the distance to hometown. In our study we analyzed the students who gained right to study medicine at medical faculty in years between 2016 and 2018 with the information from www.yokatlas.gov.tr. The subjects of our analysis were; gender, geographical distribution, preference order, exam score, percentile, characteristics of the high school that the students graduated from, quotas, success and school characteristics of students who are out of quota, hometowns of the students, highest and the lowest points of the schools, educational status (is it their first or second year they succeeded), the characteristics of the student with lowest score, total number of enrolled students, distribution of classes, number of foreign students who chose the faculty and the countries they come from, number of the students from exchange programmes, total number of students who chose the faculty and their ranking, their preference ranking, their preference leanings and the programmes they chose.

Keywords: ESOĞÜ preference, yokatlas

Tosun BF, Tezcan B, Sen EN, Aydın E, Ozel G, Tandogan I, Onaran I, Celik O, Belgutay O, Ermis RF, Kiliç FS, 2019, Data of the students in Eskişehir Osmangazi University Faculty Of Medicine in years between 2016-2017 and 2017-2018, The Research Journal of Medicine Turkish Students

ORCID ID of the authors: B.F.S. 0000-0003-3776-2108, B.T. 0000-0002-0741-632X, E.N.Ş. 0000-0003-3861-8650, E.A. 0000-0003-1682-3012, G.Ö. 0000-0001-8324-6345, İ.T. 0000-0002-9322-6636, İ.O. 0000-0002-9338-3105, O.Ç. 0000-0002-1052-4225, O.B. 0000-0003-0657-063X, R.E.F. 0000-0002-1809-8929, F.S. 0000-0002-5356-696X

1. Giriş

Öğrencilerin üniversite seçimini etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılmasına yönelik literatürler incelendiğinde üniversite tercihleri etkileyen birçok kriterin olduğu görülmektedir. Bu kriterlerin bazıları; üniversitenin saygınlığı, üniversite ziyaretindeki pozitif deneyim, finansal yardım, konaklama durumu, kurumun akademik çevre özellikleri, üniversite bölümü, kampüs yaşamının sosyal çevresi, üniversitenin konumu, şehir hayatı, eğitimsel, akademik saygınlık, öğrencinin cebinden karşıladığı maliyetleri, yükseköğretim danışmanı, iş bulma olasılığı/imkânı, kurs/bölüm uygunluğu, üniversite personeli, akran/arkadaşlar, kampüs içi konaklama, üniversite ile ilgili çıkan haberler üniversite seçiminde önemli bir etkiye sahiptir (1).

Tüm bu belirtilen tercihler çerçevesinde ESOĞÜ Tıp fakültesini seçen üniversite öğrencilerinin tercihinde bu olanakların katkısı indirek olarak incelenmiş istenmiştir. Bu çalışma ile 2016-2017 ve 2017-2018 yıllarında Tıp Fakültesini kazanan öğrencilerin sosyo-demografik dökümleri ile okulları ve başarıları değerlendirilmek istenmiştir.

2. Yöntem

2016-2017 ile 2017-2018 Tıp Fakültesini kazanan öğrencilerin cinsiyet, coğrafi bölge, tercih sıralaması, kaç puanlarla kazandığı, yüzdelik dilimi, okul özellikleri, (Devlet veya Özel, Fen, Anadolu, Meslek liseleri gibi), okul kontenjanları ve bu kontenjan dışında alınan öğrencilerin okul ve başarı özellikleri, geldikleri iller ve bu illerin Eskişehir'i tercih sebepleri, Tavan ve taban puanları, öğrenim durumları (Hemen mi kazanmış yoksa mezuna mı kalmış, başka bir alandan mı gelmiş vb), son yerleşen öğrencinin özellikleri, gibi öğrencilere ait bilgiler ile kayıtlı toplam öğrenci sayısı ve sınıf dağılımları, Tercih eden yabancı uyruklu öğrenciler ile geldikleri ülkeler, değişim programları ile gelen ve giden öğrenci sayısı, ülke genelinde tercih eden aday sayısı ve sırası, kaçınıcı tercihlerine yerleştikleri, tercih eğilimleri, yerleşenler hangi programları tercih etti gibi dağılımlar incelendi. Bu incelemeler www.yokatlas.gov.tr adresinden alınarak yapılmıştır.

İstatistiksel değerlendirmeler için *student t* testi kullanılmıştır. Yıllara göre yapılan tüm çalışmalar istatistiksel değerlendirmelerde $p>0.05$ anlamsız bulunmuştur.

3. Bulgular

2016-2017 ve 2017-2018 yıllarında tıp fakültemize gelen öğrencilerin cinsiyet, coğrafi bölge, tercih sıralaması, kaç puanlarla kazandığı, yüzdelik dilimi, okul özellikleri, okul kontenjanları ve bu kontenjan dışında alınan öğrencilerin okul ve başarı özellikleri, geldikleri iller ve bu illerin Eskişehir'i tercih sebepleri, tavan ve taban puanları, öğrenim durumları, son yerleşen öğrencinin özellikleri gibi öğrencilere ait bilgiler ile kayıtlı toplam öğrenci sayısı ve sınıf dağılımları, tercih eden yabancı uyruklu öğrenciler ile geldikleri ülkeler, değişim programları ile gelen ve giden öğrenci sayısı, ülke genelinde tercih eden aday sayısı ve sırası, kaçınıcı tercihlerine yerleştikleri, tercih eğilimleri, yerleşenlerin tercih ettiği program dağılımları açısından anlamlı bir fark yoktur.

4. Tartışma

Son yıllarda; Toplumsal dönüşüm ve değişimler, üniversitelerden beklenen görevleri ve beklentileri çeşitlendirmiştir (2) Bu nedenlerle de, öğrencilerin üniversiteleri, fakülteleri, bölümleri tercihlerinde de çeşitlilikler oluşmuştur. Üniversite tercihlerinde; üniversite, fakülte, bölüm veya üniversitenin bulunduğu şehir gibi birçok faktör etkili olabilmektedir. Yeni açılan üniversiteler, yerleşmiş ve büyük üniversitelere göre, tercihleri etkileyici faktörler açısından, birçok konuda dezavantajlara sahiptirler. Üniversitelerin; eski, büyük ve yerleşik olması, öğretim üyelerinin nitelik ve nicelikleri, öğrenci tercihlerinde oldukça önemli role sahiptir. Ayrıca tercihlerde, yakın bölge ve yakın illerin çokça tercih edilmesi de oldukça önemlidir. Yeni açılan taşra üniversiteleri açısından bakıldığında yeni kurulmuş olmaları, öğretim üyelerinin nicelik ve niteliklerinin yetersiz olması, olanaklar ve sosyal yaşam bakımından da kısıtlı şartların olması, tercih eden öğrenci profilini sınırlamaktadır (3)

Üniversiteler kendi bölgelerinde tüm olanakları ve eğitim-öğretimleri ile aynı zamanda faydalı bir örnek de olmalıdır. Bu anlamda da gerekli şekillenmelerini de yapmalıdır (4). Böylece misyon, vizyon, güçlü ve zayıf yönlerini yapılandırmak için gereken alt yapı olanakları da oluşturmalıdır.

Öğrenciler açısından bakıldığında, profesyonel kimlik kazanmaları her meslek grubu için oldukça önemlidir. Bu süreç de öğrencilikte oluşur. Bu nedenle fakültelerin eğitim sistemi mesleki gelişimini sağlamada önemli ve etkili bir rol oynamaktadır (5). Üniversite eğitimleri, aynı zamanda doğası gereği bireysel tercihlerin önem taşıdığı, kendi kendine öğrenme ve bireysel araştırma yapma gibi öğrenen özelliklerin baskın olduğu bir süreçtir (7).

Kişilerin meslek seçimi sosyo-demografik özellikler, iş avantajları, sosyo-ekonomik katkı, yetenek ve ilgi gibi çeşitli faktörlerden etkilenebildiği gibi aile, arkadaşlar, öğretmenler, yerleşim yerinin coğrafi özelliği ile yakın arkadaşlarının tavsiyeleri gibi nedenlerde etkili olabilmektedir (5).

Özellikle annenin eğitiminin, babanın eğitiminden çok daha önemli olduğunu; iş gücü piyasasının, yükseköğretime istem üzerinde etkisi olduğunu; (5) öğrencilerin okul kayıtlarını, aile gelirinin, eğitim masraflarının ve okulların kalitesinin de etkilediği sonuçlarına ulaşmıştır (8). Aynı şekilde, orta öğretim son sınıf öğrencilerinin üniversite tercihlerini etkileyen faktörlerin incelendiği başka bir çalışmada; öğrencilerin mesleki tercihlerinin, onların okul türüne, anne babalarının mesleklerine ve öğrenim durumlarına, ailelerinin aylık ortalama gelirleri, kardeş sayısı, ailenin sürekli ikamet ettiği yer, öğrencinin öğrenimi süresince kaldığı yere göre de farklılık göstermekte olduğunu bulmuştur (9, 10).

Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenleri sıralamasına bakıldığında ilk sırayı bireysel ve sistemik etmenlerin aldığı, bunu sosyal etmenlerin izlediği ve en sonda da şans etmeninin yer aldığı görülmektedir.

Dinç'in 2008 yılında yaptığı çalışmaya göre öğrencilerin meslek seçimini yaparken etkili olan faktörlerin öncelikle kariyer beklentisi, yüksek kazanç ve sorumluluk beklentisi, sosyal statü beklentisi, mesleki bilgi ve beceri, mesleki tecrübe, aile çevresi ve eğitim çevresi olduğu sonucuna ulaşılmıştır (11).

Bu bağlamlarla; öğrencilerin demografik özelliklerinin meslek seçiminde ve fakülte tercihlerinde ayırt edici bir faktör olduğu

sonucuna da varılmıştır (9). Bireyin yaşadığı yerin bölgesel faktörlerinin de yükseköğretime olan talebi etkilediği görülmektedir. Bireyin şehir merkezinde ya da kasabada yaşıyor olması onun eğitimle ilgili beklenti ve tutumlarının da farklılaşmasına sebep olmaktadır (12).

Akar'ın yaptığı çalışma sonucunda ise, öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen en önemli faktörlerin akademik saygınlık, üniversitenin konumu ve bilgi kaynakları olduğu belirlenmiş, bu noktada üniversitelerdeki karar vericilerin öğretim elemanlarıyla öğrencilerin daha fazla etkileşim içinde oldukları, öğretim faaliyetlerinin kalitesinin artırılması ve sürdürülmesi yönündeki önlemleri almaları akademik saygınlık açısından önemli görülmüştür (13).

Çalışmamız çıkan sonuçlarımız çerçevesinde değerlendirildiğinde; hem yıllara hem de cinsiyet tercihleri (Grafik1), açısından önemli bir fark görülmemiştir. Kız ve erkek cinsiyet tercihleri eşit orandadır. Geldikleri coğrafi bölgeler açısından özellikle iç Anadolu bölgesi illerinin yüksek oranda tercih ettiği, bunu sırasıyla Marmara, Ege, Karadeniz, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesi izlemektedir. Coğrafi bölge tercihleri de yıllara göre değişmemiştir (Grafik 2). İl bazında değerlendirdiğimizde ise yerleşenlerin geldikleri iller açısından, özellikle Eskişehir ili birinci sırada olup, bunu Ankara, Bursa, Antalya ve İstanbul izlemektedir (Grafik 3). Yıllara göre de bu tercihler değişmemiştir. ESOGÜ Tıp Fakültesine yerleşen öğrencilerin mezun oldukları Liseler incelendiğinde Fen lisesi birinci sırada olurken, bunu Anadolu Liseleri, Özel Temel Liseler, Yabancı dilde öğretim yapan özel liseler, Anadolu öğretmen liseleri ile Özel Fen Liseleri izlemektedir (Grafik 4). Yıllara göre değerlendirildiğinde ise yine bir fark görülmemiştir. Yerleşen son kişinin puanlarına bakıldığında hem genel hem de lise birincisi açısından önemli bir fark yoktur (Grafik 5). Ülke genelinde tercih edilme sıralaması ve yerleşenlerin tercih sıralaması açısından değerlendirdiğimizde yıllara göre bakıldığında birinci sırada, ilk üçte ve ilk dokuz sıralamalarında yıllara göre fark yoktur (Grafik 6,7). Yerleşenlerin il tercihleri ise öncelikle Ankara olmuştur, bunu İzmir, İstanbul, Eskişehir ve Antalya izlemiştir (Grafik 8) Bu noktadan bakıldığında ESOGÜ Tıp Fakültesine yerleşenlerin çoğunluğu Eskişehir ilinden olmakla beraber, tercih sıralamasında Eskişehir dördüncü sırada olmuştur (Grafik 3,8).

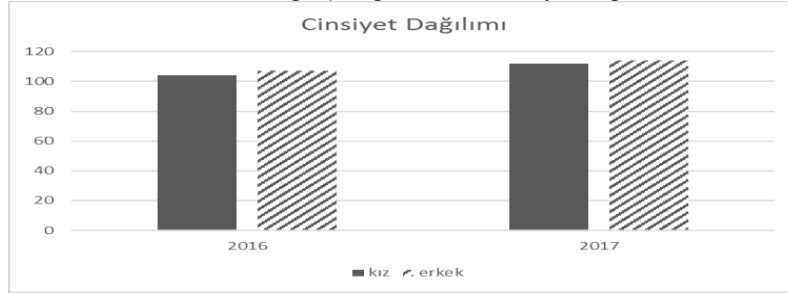
Öğrencilerimizin daha büyük şehirlerde okumak arzusunda oldukları da bir gerçektir. Yerleşen öğrencilerimizin ikinci sıra tercihleri ise Diş hekimliği olmuştur. Bunu ezici bir farkla mühendislikler (Bilgisayar, Endüstri ve Makine) ile hukuk fakülteleri izlemektedir (Grafik 9). Yıllar açısından diğer tercihler açısından yine anlamlı bir fark yoktur. Özellikle yaklaşık son 10 yıldır yabancı öğrenci kontenjanları olan fakültemizde lisans eğitimi açısından, yurtdışından gelen öğrencilerin geldiği ülkelerin başında Afganistan gelmektedir. Bunu Türkmenistan, İran, Kenya ve Filistin izlemektedir (Grafik 10). Yıllar açısından da aynı sıralama görülmektedir. Değişim programları ile gelen giden öğrenciler incelendiğinde ise, Erasmus ile giden öğrencilerimizin, Farabi ye

göre daha fazla olduğu, ancak gelenlerde tersi bu durum görülmektedir (Grafik 11). En son olarak da yerleşenlerin liseden mezuniyet yılları değerlendirilmiş olup, öğrencilerimizin ilk yıl kazanma şanslarının daha fazla olduğu, yıllara göre fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Grafik 12).

Sonuç olarak; son iki yılını incelediğimizde; ESOĞÜ Tıp Fakültesi tercih edilme konusunda istikrarlı bir durum sergilemiştir. Bunda fakültemizin köklü olmasının, öğretim üyesi sayısının ve niteliğinin oldukça yeterli olmasının ve Tıp fakültemizin tercih edildiği illere ve bölgelere göre baktığımızda da konumunun önemli olduğu görülmektedir. Sonuçlara www.yokatlas.gov.tr adresinden ulaşılmış olup devletin resmi sitesidir.

Grafik 1.

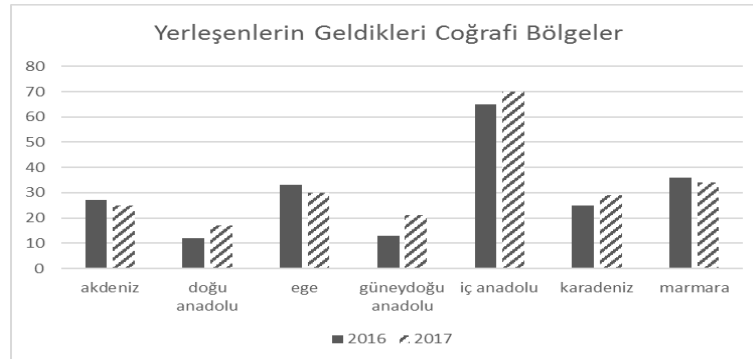
2016 ve 2017 girişli öğrencilerin cinsiyet dağılımı

2016=> Kız :% 49.3 Erkek :% 50.7
2017=> Kız :% 49.6 Erkek: % 50.4

Grafik 2.

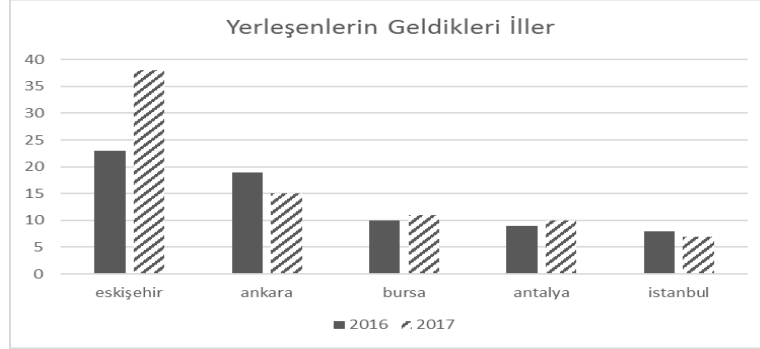
2016 ve 2017 girişli öğrencilerin geldiği coğrafi bölgeler

2016=> Akdeniz: % 12.8 Doğu Anadolu: %5.7 Ege: %15.6 Güneydoğu Anadolu: %6.2 İç Anadolu: %30.8 Karadeniz: %11.8 Marmara: %17.1
2017=> Akdeniz: % 11.1 Doğu Anadolu: %7.5 Ege: %13.3 Güneydoğu Anadolu: %9.3 İç Anadolu: %31 Karadeniz: %12.8 Marmara: %15

Grafik 3.

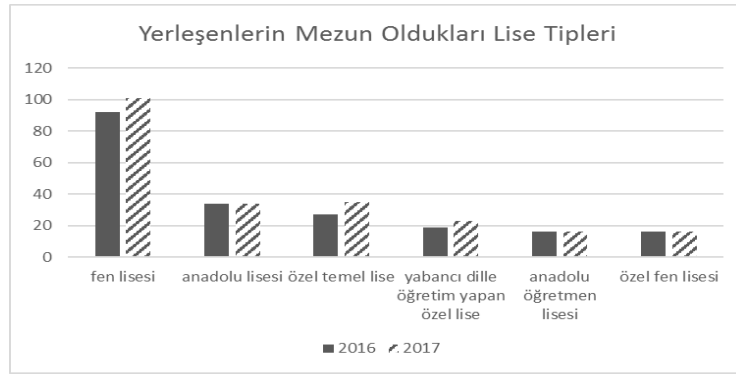
2016 ve 2017 girişli öğrencilerin geldikleri iller (İlk 5 il)

2016=> Eskişehir: %10.9 Ankara: % 9 Bursa: %4.7 Antalya: %4.3 İstanbul: %3.8
2017=> Eskişehir: %16.8 Ankara: %6.6 Bursa: %4.9 Antalya: %4.4 İstanbul: %3.1

Grafik 4.

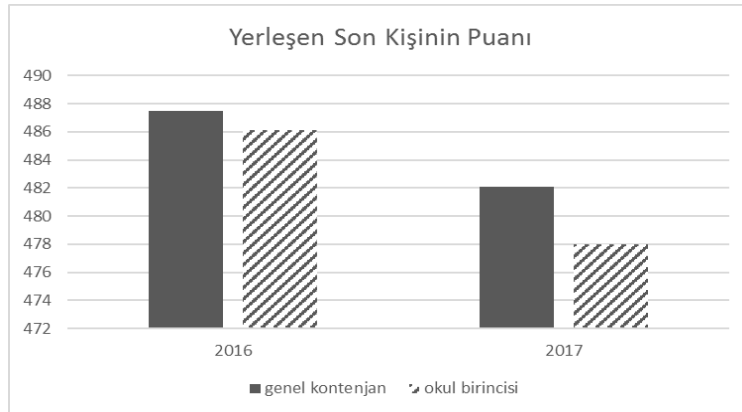
2016 ve 2017 girişli öğrencilerin mezun oldukları lise tipleri

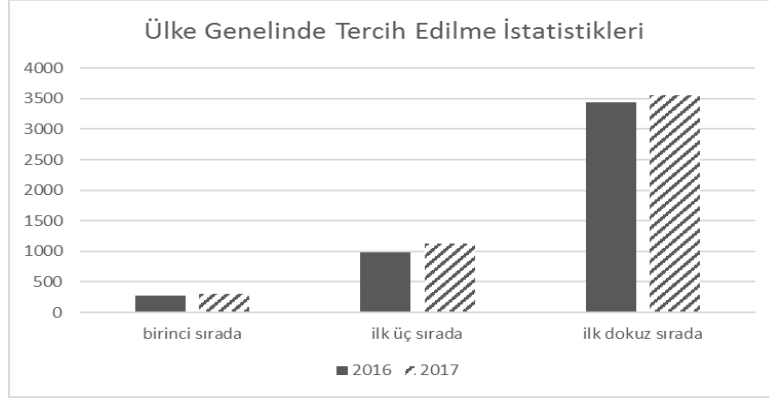
2016=> Fen: %43.6 Anadolu: %16.1 Özel temel: %12.8 Yabancı dille eğitim yapan özel: %9 Anadolu öğretmen: %7.6 Özel fen: %7.6
2017=> Fen: %44.7 Anadolu: %15.5 Özel temel: %15 Yabancı dille eğitim yapan özel: %10.2 Anadolu öğretmen: %7.1 Özel fen: %7.1

Grafik 5.

Yerleşen son kişilerin puanı (Genel kontenjan ve okul birincisi kontenjanı)

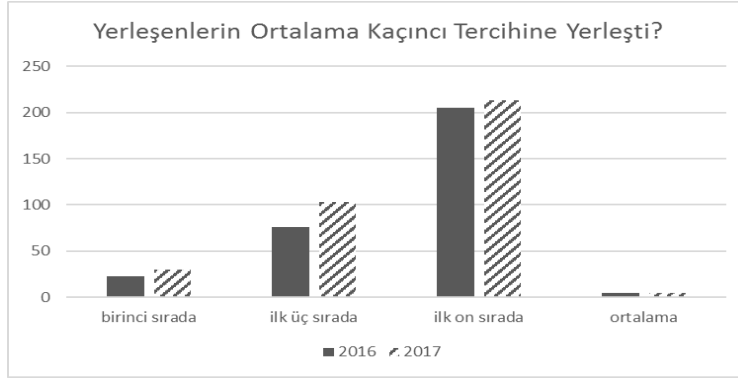

Grafik 6.
ESOGÜ Tıp Fakültesinin ülke genelinde tercih edilme istatistikleri

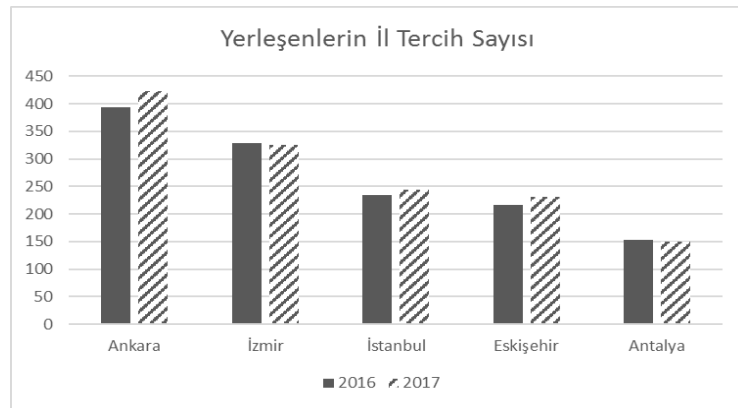
2016=> Birinci: %6.4 İlk üç: %22.6 İlk dokuz: %79.1
2017=> Birinci: %6.7 İlk üç: %25.6 İlk dokuz: %80.4

Grafik 7.
Yerleşenlerin tercih istatistikleri

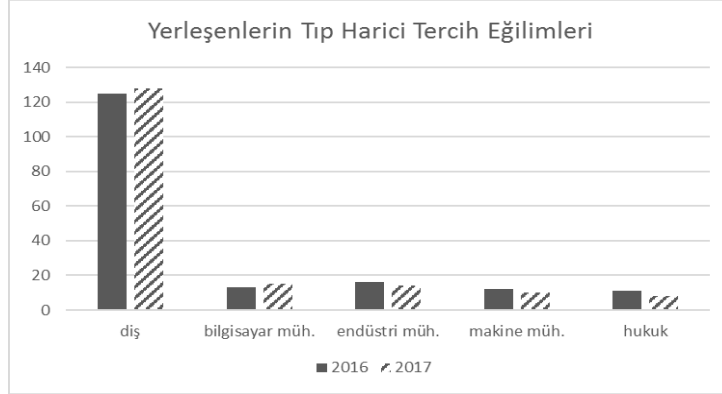

2016=> Birinci: %10.9 İlk üç: % 36 İlk on: %97.2
2017=> Birinci: %13.3 İlk üç: %13.3 İlk on: %94.2

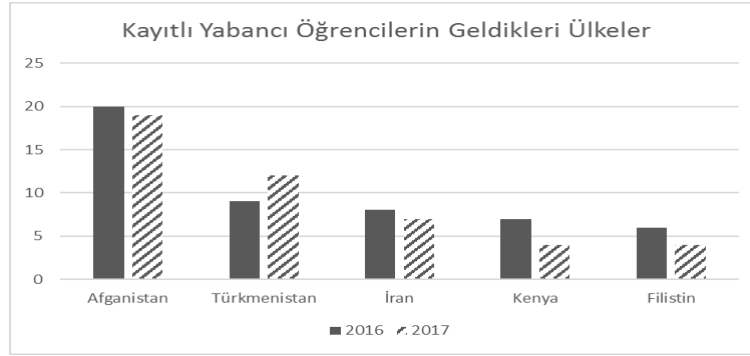
Grafik 8.
Yerleşenlerin tercih ettiği iller (İlk 5 il)

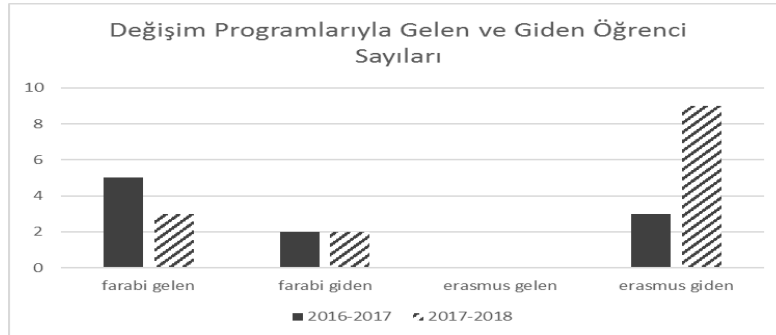
Grafik 9.
Yerleşenlerin Tıp harici tercih ettiği meslekler (İlk 5 bölüm)

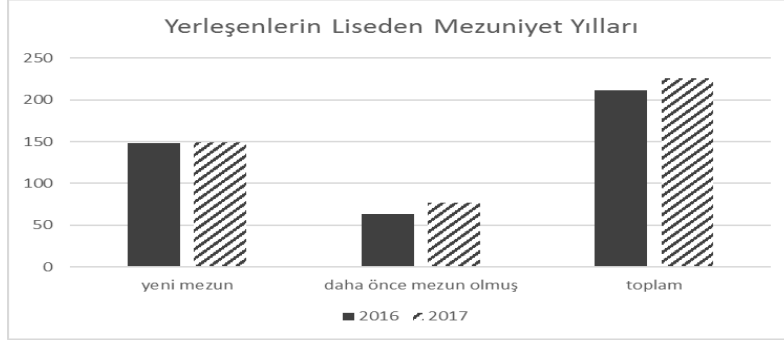
Grafik 10.
Tıp Fakültesine kayıtlı yabancı öğrencilerin geldikleri ülkeler (İlk 5 ülke)

Grafik 11.
2016-2017 ve 2017-2018 Eğitim-Öğretim yıllarında değişim programlarıyla Tıp Fakültesine gelen ve giden öğrenciler

Grafik 12.
Yerleşenlerin liseden mezuniyet yılları

KAYNAKLAR

1. Çatı K, İftar E, Özcan H.: Üniversite Tercihlerine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi: Türkiye Geneline Bir Alan Araştırması. *Journal of Higher Education and Science*. 2016; 6(2); 163-177.
2. Özdem G, Sarı E. Yükseköğretimde Yeni Bakış Açılıyla Birlikte Yeni Kurulan Üniversitelerden Beklenen İşlevler. *Giresun Üniversitesi Örneği*. 2012; www.universite-toplum.org/pdf/pdf.php?id=351.
3. Erol A, Yergin H, Mercan M. Üniversite öğrencilerinin üniversite tercihlerinin belirleyicileri: hakkâri örneği. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*. 2012; 4 (2) 1309-12 (Online).
4. Çetin M. Bölgesel Kalkınma Ve Girişimci Üniversiteler, *Ege Akademik Bakış / Ege Academic Review*. 2007; 7(1): 217-238.
5. Gürdoğan A. Factors affecting the choice of university students: examples of ortaca. *The Journal of International Social Research*. 2016; 9(42): 1238-46.
6. Tunç G, Akansel N, Özdemir A. "Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Meslek Seçimlerini Etkileyen Faktörler", *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2010; 3(1): 24-31.
7. Coşkun-Diker Y, Demirel M. "Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2012; 42: 108-120.
8. Yolcu H. "Kız Meslek Liselerine Olan Bireysel Eğitim İstemini Etkileyen Etkenler: Kastamonu İli Örneği", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 2011; 17(3): 453-483.
9. Pekkaya M, Çolak N. "Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Önem Derecelerinin AHP ile Belirlenmesi", *International Journal of Social Science*. 2013; 6 (2), 797-818.
10. Bahar, H. H. Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bazı Sosyo-Ekonomik Özellikleri ile Fakülte Tercihleri Arasındaki İlişki, *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2002; 4 (1): 125.
11. Dinç E. Meslek Seçiminde Etkili Faktörlerin İncelenmesi: Meslek Yüksek Okulu-Muhasebe Programı Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2008; 16 (2): 90-106.
12. Sarpkaya R. Üniversiteye Girişte Bireysel Eğitim İstemini Etkileyen Etmenler: Adnan Menderes Üniversitesi Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2010; 10 (1): 449-488.
13. Akar, C. Üniversite Seçimini Etkileyen Faktörler: İktisadi ve İdari Bilimler Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2012; 7(1): 97-120.